

# Danielpa Qillqan — Kimsa Chunka Suqtayuq Número

*Nabucodonosorpa profético simbolismón: Ulai mayupi sellasqa rikch'ayninta, hinaspa Millerita kuyuriyniyóq histórico waymarkankunata qhawaychaspa riqsichiy.*

Jeff Pippenger  
2023-12-31

Daniel qillqap huk kaq capítulo-nqa rikuchin ñawpaq kaq hinaspa iskay kaq angelkunapa historianta, 11 agosto 1840 p'unchawmanta, 22 octubre 1844 p'unchawkama. Daniel qillqap tawa kaq capítulo-npas rimarin ñawpaq kaq hinaspa iskay kaq angelkunapa historiomanta, 723 a.C.manta, 22 octubre 1844 p'unchawkama. Cheqaqmi, kaytaqa mana atikunachu qhawariyta qhepa tamyaq “huk siq'imanta huk siq'iman” nisqa metodología mana kaptinqa.

Nabucodonosorqa, tawa capítulopeqa, huk ancha sasachakuq profético símbolom. Importanteqa yuyarikuspa qallarichwan imatachus pay representasqanta, William Millerpa historiampi Ulai Mayu visiónpa kicharisqanman qhawariyta qallarispa. Nabucodonosorpa iskay kaq musquynin, mana William Millerpa iskay kaq musquyninmanta karunchasqa hina, Levítico iskay chunka suqta kaqpi “qanchis tiempos” nisqanta representaran, chaymi profético p'itunqa Daniel qillqapa llapan kamachiyninta awayllan. Danielqa tawa capítulope Nabucodonosorpa musquyninta riqsichispa, hamuq juiciomanta payta willaran, chayta ruwaspaqa ñawpaq angelpa mensajenman rikch'akurqan, mayqinchus historiaman chayaran “tukukuypa tiemponpi” 1798 watapi.

Nabucodonosor-man chayamunanpaq willasqa taripay hamusqan chayaspa, chayasqanqa 1844 wata Octubre killapa 22 p'unchayninta rikch'achirqan, chay p'unchaypi tapuy taripay qallarisqanrayku. Tawa kaq capítulo-piqa, Daniel-pa qusqan willakuq yuyachiy willakuypas, chay willakuq yuyachiywan tinkisqa taripay chayasqanpas, iskayninmi “hora” nisqa simiwan rikuchisqa karqan. Nabucodonosor-pa taripayninpa “hora” nisqanqa Diospa taripayninpa “hora” nisqanta rikuchirqan, ñawpaq angelpa willakuyninpi. Hinallataqmi domingo kamachikuypa “hora” nisqantapas rikch'achirqan, maypachachus Diospa ejecutiva taripaynin qallarín. Danielpa tawa kaq capítulo-manta chay rakhuqa, mayqenchus ñawpaq angelpa willakuyninpa chayasqanta 1798 watapi, hinallataq kimsakaq angelpa chayasqanta 1844 wata Octubre killapa 22 p'unchayninpi rikuchin, chayqa “hora” nisqa simiwan unanchasqa kashan; chaymantaq yapamanta nisqa, astawan hatunyachisqa kashan. Yapaqariy hinaspa hatunyachiy nisqa rurayqa huk profético ruraymi, mayqenmi profecía-kunapi kutikutikun rikurin, ichaqa aswanqa Danielpa libronpi.

Huk pacha Nabucodonosor tariparqan “hora” juicioman chayarqan, chay “qanchis pacha” qallariqmi karqan, chaymi paypa juicionnin karqan; chaymanta, norte rey hina, payqa 723 a.C. watapi Israelpa norte reinoqman apamushqa juiciota rikuchirqan. Paymanqa uywapa sonqon qosqasqa karqan, chay uywaqa Bibliaq profecíanpi reino kashanta nin; hinaspa 723 a.C. watamanta 1798 watakama, Daniel qillqapa sapa kuti rimasqan iskay rikch'aq paganismopa sut'inchasqa

imayna kayninta paymi rikuchirqa.

Huk waranqa iskay pachak soqta chunka p'unchaykunata, huk waranqa iskay pachak soqta chunka watakunata rikch'achispa, payqa wakchaq paganokunach'usaqyachiq atiniyninta rikuchirqa; chaymanta huk waranqa iskay pachak soqta chunka p'unchaykunatawan, huk waranqa iskay pachak soqta chunka watakunata unanchaspa, papal ch'usaqyachiq atiniyninta rikuchirqa. Iskaynin ch'usaqyachiq atiniykunach' sonqonch' hukllam kasharqa, imaraykuchus papalismuch' mana imapas huk hinachu, aswanpas paganismullam, cristianismo nisqach' sutinta aparispa.

“P'unchaykunach' tukukuyninpi”, Daniel qelqach' chunka iskayniyuq t'aqapi reqsichisqa unancha hina, mayqinchus 1798 watapi “tukuy pacha” nisqach' rikuchin, paych' qhapaq suyunch' kutichisqa karqa payman. Daniel tawa qelqapi willakuyninpas, hinallach' Profeciach' Espiritu nisqach', reqsichinmi: imaynachus “p'unchaykunach' tukukuyninpi” paych' qhapaq suyu kutichisqa karqa, chaypacha paych' tikrasqa runa karqa. Chaymanta paych' tawa hatun chiqach'kunach' profético unanchanman tukukun. Paych' profeciach' tinkuchiq t'inkiy tukukun dragónch' atiyinwan, paganismoch' atiyinwan, mayqintachus pay rikuchirqa “qanchis kuti” nisqanpa ñawpaq kuskanpi, hinallach' bestiach' atiyinwan, mayqintachus pay rikuchirqa “qanchis kuti” nisqanpa qhipa kuskanpi. Chay iskay atiykunach' unanchan hina, 1798 watapi kutichisqa qhapaq suyu hina sayaspa, chaymanta paych' kinsa kaq ch'usaqyachiq atiyta (llulla profetach') rikuchin, mayqinchus qanchis chunka simbólico watakunach' reynanan karqa, Tiro llaqtaq waynan warmi qonqasqa kashaqtin. Babilonich' reyhin Nebucodonosorch' profeciach' t'inkichiq kaspa rikuchin qhipa p'unchaykunapi moderno Babiloniaman tukuytaq kinsa atiykunata, chaymantaq kay pachach' Armagedonman pusayta.

Paypasmi Estados Unidos nacionch' paqarisqantapas allpa uywa hina rikuchirqa, mayqinchus 1798 watapi huk cordero hina qallariq karqa, chaytaq paych' tukusqa kawsayninwan unanchasqa. Chaymantapas huk pachallapi allpa uywach' iskay waqrakunata rikuchinqa karqa; chay iskay waqrakunach' Republicanismo hinaspa Protestantismo kaspa Estados Unidosch' kallpanta rikuchirqa, chaymi kay pachapi aswan ancha munasqa nacion tukunanpaq saqirqa. Ichaq qanchis chunka watakunach' unanchasqa tukukuyninpi, chay iskay waqrakunach' hukmanta apostata Republicanismo hinaspa apostata Protestantismo hina rikuchisqa kanankupaq karqa, iskaynin waqrapas iskay clasekunaman rakisqa. Republicanismoch' waqranch' Partido Demócratawan kasqa, mayqinchus Constituciónch' sagrado principio-kunach' sut'ipi mana yupaych'qa, hinaspa Partido Republicanowan, mayqinchus Constituciónch' amachaqninkunach' hinaspa sinchi qispichiqninkunach' kasqankuch' niq, ichaq cheqaqpim Constituciónch' sagrado principio-kunach' ñiqninpi mana chaskiq, aswanpas costumbre-kunach' hinaspa tradición-kunach' akllaspa chay sagrado qillqapi kaq principio-kunach' llallinankupaq.

Iskay rakikunach' Cristoch' p'unchayninkunapi Saduceokunawan Fariseokunawan rikuchisqa karqanku. Saduceokunach' Fariseokunach' espíritunch' apostata Protestantismoch' waqranch' rikurinqa, huk clase domingo yupaychayta sayachispa, hukñataq sábado yupaychayta sayachispa. Nabucodonosorch' tikrasqa kasqa “p'unchaykunach' tukuyinpi”, 1798 watapi, allintan Estados Unidos nacionta rikuchin, hinallach' kay pachach' animalninpa iskay waqrakunatapas. Kimsa simbolokunapas—kay pachach' animalninpas iskay waqrakunawan—corderomanta dragónman

tukunanpaqmi destinakusqa karqanku.

Nabucodonosorqa, “qanchis kuti” nisqan tukukuyninpi, sut’icharqanmi paypa cheqaq Babilonia suyunta qhepa p’unchaykunapi kunan Babilonia nisqap unanchaqnin kasqanta; chay kunan Babiloniaqa dragónmanta, bestiamanta, llulla willaqmanta ima ruwasqa kachkan. Paymi hinallataq kay pachamanta bestia iskay waqrayuqwan unanchasqa kinsa profético kaqkunatapas qhawachirqan; chay bestiaqa corderomanta dragónman t’ikran, Tiropa waynaq warmi qanchis chunka watakuna simbólicopi qonqasqa kashaqtin. Ancha ukhuqmi kayqa: paypa cheqaq suyunqa chaymantaqmi chay qanchis chunka wata simbólico kamachiq suyupa rikch’ayninman tukuy.

Nabucodonosorpa tawa ñiqi capítulo tawanpa simbolismonqa, capítulo hukpa hawanman churakunam. Chay hina rurayta ruraspaqa, Millerita historiapa waymarkninkunata huñunayachin, hinallataq chay pacha kichasqa karqan Ulai Mayu rikuypi iskaykimsa chiqaqta takyachin. Millerita kuyupya tiyana cimientonpas chawpi pilarninpas karqan Danielpa pusaq ñiqi capítulo, chunka kimsañiqin chaymanta chunka tawayuq versiculokunapi tapuywan kutichiywan. Tapuymi karqan: “¿Hayk’aqkam kanan chay rikuyqa sapa p’unchaw sacrificiomanta, ch’usaqyachiq huchamanta, santuario hinallataq ejercitota sarusqa kayman qusqankukama?”

Bibliapi, pachakakuna, mana waranqakuna chay yapasqa simikunamantaqa, huklla yapasqa simi “sacrificio” nisqallatan yuyay churasqa qhelqay riqsichin qhelqaman mana kasqanta. Chay simi allinta hurqusqaqa sut’ita riqsichin “sapa p’unchay” nisqawan “huchallikuy” nisqawan iskay sapanraq ch’usaqyachiq atiykuna kasqanta. Panikuna White sut’inchasqataqmi “sacrificio” nisqa simi runa yachaywan yapasqa kasqanta, chay qhelqaman mana tupasqanta; chaylla pasajepitaqmi payqa sut’inchantaq Milleritakuna allin kasqankuta “sapa p’unchay” nisqata paganismo kasqanta riqsisqankupi. Chunka kimsayuk versiculopi tapuy ukhupi gramatical nisqa simi kamachiykunaga, Panikuna Whitepa qhelqasqanpi Cristowan sumaqa sut’inchasqa karqan; hinaspa qhelqakunawan, yapasqa yuyay churasqa kamachiykunawan kamachisqa kaptinqa, tapuyqa kaymi: “¿Hayk’aqkamataq chay rikuy kanqa paganismomanta papalismomanta iskay ch’usaqyachiq atiykunamanta, mayqenkunachus yupaychana wasitapas Diospa llaqtantapas saruchkanankupaq karqanku?”

Chhaynaqa, Nabucodonosor “tukupay pacha”pi, 1798 watapi, churakusqanrayku, huk tikrasqa runata sut’inchan, chayraykutaq Adventismoq chawpi sayayninta hinaspa tiyananta entienden “yachaqkuna”ta sut’inchan. Paypa tikrakuynin reqsichin “yachaqkuna”ta, pichus chay pachapi kichasqa “yachaypa yapakuyninta” entienden; ichaqa pay kikinpa profetico simbolismonmi chiqap sut’ita rikuchin chay historiata, mayqantachus tapukuy kaynin: “hayk’aqkamaq karqa rikuyqa paganismoq hinaspa papalismoq ch’usaqyachiq atipayninmanta, mayqanchus saruchkanman Diospa llaqtanta (ejercitota), hinaspa Diospa santuariontapas?” “Yachaq virgen” nisqa huk símboluhinata, pichus “yachaypa yapakuyninta” entienden, payqa William Miller-ta sut’inchan, imaraykuchus Millerqa chay “yachaq” kasqakunaq símbolonmi, mayqankunaq historianku qallarikurqan “tukupay pacha”pi, 1798 watapi.

Nabucodonosorqa hukmi pacha “pacha tukukuypa” unanchan chay señalmanta, hinaspa ñawpaq capítulo pataman churakuspaqa, chay pachallataqmi ñawpaq angelpa chayamunanta unanchanpas,

imaraykuchus tawa capítulopeqa, Daniel Nabucodonosorman willakuy waqyayta qonan “hora”qa, ñawpaq angel chayamushqan pachatam señalan, chayqa 1798 watam karqa. Nabucodonosorpa taripaynin chayamusqan “hora”qa, Diospa tapukuy taripaynin qallariyninpa “hora”ninta unancharqa, 1844 watapa octubre killapa 22 p’unchawninpi. Tawa capítulope Nabucodonosorpa unanchayninmanta llusqisqa señalkunaqa kaykuna kanku: 723 a.C., 538, 1798 (“pacha tukukuy”), hinaspa 1844 watapa octubre killapa 22 p’unchawnin.

Daniel qillqap huk ñiqin kapítulonpi Millerita willakuypa señalkunaqa qallarín Jehoiakimwanmi; payqa rikuchkan ñawpaq mensajepa kallpachakusqanta, chay mensajemi 1798 watapi “tukukuypa pacha”man chayamusqa karqan. Jehoiakimwan rikuchisqa ñawpaq mensajepa kallpachakusqanmi señalan 1840 watapi agosto killapa 11 p’unchayninta. Jehoiakimpa atipaykusqanmi qallarín Babiloniapa qanchis chunka watayuq kamachikuyninta, chaymi tukukun Cirospa kamachikuywan. Danielpa huk ñiqin kapítulonqa reqsisichin kimsa patayniyuq pruebata: ñawpaqta mikhunamanta pruebatam, chaymanta qhawanawan pruebata, hinaspataq huk qhepaman sut’inchay pruebaywan tukukuqta. Chay kimsa pruebakunaqa rikuchkan 1840 watapi agosto killapa 11 p’unchayninta, may hatun ángel, Jesucristo kasqanmanta mana pisillachu persona, hanaq pachamanta uraykamusqanta, huch’uy librowan; chay librotataq Diospa llaqtan chay hina pachapi “mikhunan” karqan, imaynachus Danielwan kimsa allin runakuna aklakurqanku legumbres mikhunata mikhuyta, mana Babiloniapa mikhunantaqa.

Chay procesoq iskay kaq pruebanqa rikuchirqanmi imayna protestante iglesiakunaqa Millerpa willakuyninta (ñawpaq angelpa willakuynin) qhispichisqankuta; chaymantataq rikurikuq huk sutinchay Millerita kuyuywan, hinaspa protestante iglesiakunawan, paykunaqa chaypacha qallariqkuchkanqaku profetiko ruwanakuyta saquesqa Protestantismo hina. Chay ishkaq clasekunapa t’aqanakuyñinqa ancha sut’i karqan, Danielwan kinsa allin runakunapa aysankuta aswan sumaqta hinaspa wirata rikurichisqan hina, hanaq pachamanta mikhuyta mikhuspa, mana Babiloniapa mikhunanmanta. Chay t’aqanakuyqa sut’ita señalasqa karqan biblia watapa tukukuyninpi 1843 (19 Abril, 1844), chunka virgenkunapa parábolanpi suyasqa p’unchaw chayamurqan chaypacha.

Kinsa kaq pruebaqa, litmus prueba hina kasqan, 1844 watapi octubre killapa 22 p’unchawta rikuchirqan; chay p’unchawmi, kimsa wata qhipaman, chay “hora” hamurqan, maypichus Nabucodonosor kikin juzgarqan hinaspa Danielta, kimsa allin runakunatawan, Babiloniapa yachaq runankunamanta “chunka kuti” aswan allin kasqankuta willarqan. Daniel qillqapa tawa kaq kapítulonta huk kaq kapítulopata hawaman churayqa, Millerita historiapa señasnin waymarkskunata ruwachin, 1798 watapi qallariq “pacha tukukuypa tiempo” nisqamanta; 1840 watapi agosto killapa 11 p’unchawpi ñawpaq angelpa willakuynin kallpachasqa kasqan; 1844 watapi abril killapa 19 p’unchawpi ñawpaq llakikuy p’akisqa kasqan; hinaspa 1844 watapi octubre killapa 22 p’unchawpi hatun llakikuy p’akisqa kasqan.

Historia Milleritaq llikllasqa markakuna sut’inchasqanmanta aswanraq, iskay kapituluqa, “línea sobre línea” nisqaman huñusqa kaspa, ñawpaq angelpa willakuyninta rikuchin, iskay ch’usaqchaq atiniyuqkunatataq reqsichin, chaykunam iskay waranqa kimsa pachak p’unchaykunamanta qallariy yachachiypa doctrina nisqapa rimanakusqan, hinallataq Daniel chunka iskayniyuqpi kimsa

pata pruebay ruwayninta, mayqinpas Danielpa libron kichasqa kaptin sapa kuti ruwakusqanta.

Paykunaqa riqsichinku chaytapas: Nabucodonosorqa, 1798 watapi yachaqkunapa unanchaqnin hina, tawa kaq capítulo ukupi iskay kaq musquyninwan kуска, William Miller-ta rikuchin, paypa kuyukuyninmi cheqaq Protestante waqra kananpaq karqa. William Millerpa llank'aynin, Adventismopa sayariq cheqaq-kuna-ta rikuchiq, Habacucpa iskay tablankunapi rikuchisqa kachkan, hinaspataq Diosmi chay iskaynin qullqi tablankunapa rurachiyninpi kamachirqan.

Millerqa mana allinta qhawayta atinchu askha profétic cheqaqkuna, imaraykuchus paypa qhawariynin profétic historiapi mana saqerqanchu reqsinanpaq kinsantin ch'usaqchay atiykuna kasqanta: manam paganismolla (dragón), papalismolla (bestia), aswanpas apostata Protestantismo (falso profeta) nisqapas. Diospa providencianpi, Millerpa chay profétic hamut'ayninkuna, historiapi qhawariyninwan pisi kasqanrayku, manam rikuchisqa karqachu Habacucpa ishkaq sagradu tablankunapi.

Danielpa tawa capítuloipi Nabucodonosorpa iskay kaq musquynin, William Millerpa iskay kaq musquyninta rikch'achin. Iskay musquykunapas “qanchis p'unchawkuna” nisqaman rimanku, hinaspa Millerpa musquynin reqsichin 1863 watapi qallarisqa llamk'asqanpa chaskisqa mana kayninta, chaymi aswan kallpachakuspa purin chayaqkama “Midnight Cry” nisqaman. Iskay musquykunapas tukunku huk kamachiywan kutichisqa, ch'iqichisqa kasqanmanta qhepa pachapi. Chayrayku, manaraq chiqanmanta qhawaspa Ulai Mayu paqtaq rikuyta 1798 watapi kicharisqa kasqanta, ñawpaqta qhawasunchis Millerpa iskay kaq musquyninta.

“Sueñopi rikurirqani Diosqa, mana rikuy atiy makiwan, huk sumaq allin rurasqa kajonta kachamuwasqanta, chunka pulgada suni, sojta pulgada tawa k'uchuyuq, ébano qiruwan perlaskunawan sumaqta incrustasqa. Chay kajonmanqa huk llave watasqa karqa. Ñuqaqa chayllata llaveta hap'irqani hinaspa kajonta kicharirqani; chaypim, musphayniypaq mancharisqaywan kуска, tarirqani tukuy imaymana laya hinaspa sayay joyakunawan hunt'asqata, diamantekunata, ancha chanin rumi kunata, qorita hinaspa qolqe monedakunata tukuy tupu hinaspa chaninniyuqta, kajon ukhupi sapa huknin chiqankunapi sumaqta churusqata; chay hina churusqaqa huk k'anchayta hinaspa lliphiyta kutichimurqa, Intillawanlla kuskanchasqa.”

“Yuyarisqani manam sapallay kusikunanpaqchu karqan kay musphay atipaq qhawarisqawan, sunquyqa ancha kusisqa kaptinpas chaypi kaqkunapa llihipayninwan, sumaq kayninwan, ancha chanin kayninwanpas. Chayrayku wasiy ukhupi chawpi mesaman churaykurqani, hinaspataq willachirqani pipa munayniyuqkuna hamuspa kay kawsaypi runa rikunanpaq aswan hatun yupaychayniyuq, aswan lliphiyqaq qhawarisqata qhawanankupaq.”

“Runakuna yaykuyta qallariqku, ñawpaqtaqa pisilla yupayniyuq, ichaqa aswan-aswanmi achkha runakunaman tukurirqaku. Ñawpaq kutipi arkata qhawaykuspaqa, admirakuspa kusikuywan qapariqku. Ichaqa qhawaqkuna aswan yapakusqankumanta, llapa runakunami joyakunata chinkachiyta qallariqku, arkamanta orqospa mesa pataman ch'eqechispa. Ñuqaqa yuyayman hamurqan arkapa hapiyninmanta joyakunamantawan kutichiyta mañawanankupaq; hinaspa paykunata ch'eqechisqa kananpaq saqerispaqa, manañam hayk'aqpas ñawpaq hina arka ukhupi sapa kasqanman churayta atiymanñachu; hinaspa yacharirqani mana hayk'aqpas

chay kamachikuyta hunt'ayta atiymanñachu, anchata llakikuykama kasqanrayku. Chaymantaqa runakunata mañakuyta qallariqani ama llamk'anankupaq, ama arkamanta orqonankupaqpas; ichaqa astawan mañakusqaymanta, astawanmi ch'eqechirqaku; kunanñataqmi rikurirqaku llapan wasipi, pampapi, hinaspa wasipi llapa mueble patakunapipas ch'eqechiyta."

"Chaymantam rikurqani, cheqaq jawq'akunaqwan qullqikunapa chawpinpi mana yupay atina llulla jawq'akunata, llulla qullqikunatapas ch'eqesqata. Paykunapa millay ruwayninrayku, mana añaychasqa sunquyninrayku ancha piñakurqani, chaymanta rimapayaspay, k'aminispaypas qhawachirqani; ichaq aswan rimapaptiy, aswanraqmi cheqaq jawq'akunapa chawpinman chay llulla jawq'akunata, llulla qullqikunatapas ch'eqechirqaku."

Chaymantanmi ñuqa llakikurqani aycha alma-y-pi, hinaspan aychamanta kallpawan qallariqani paykunata wasimanta qarquyta; ichaqa hukta qarqushaqtiy, kimsakunañataq yaykumuqku hinaspan apanqaku allpa, qillunkuna, aqu, hinallataq tukuy ima q'upa; chaykama, cheqaq kuychi rumi-kuna, diamante-kuna, qullqi-kuna ima, llapallan rikuymanta pakasqa qhiparirqaku. Hinallataq cajonniyta lliwta llikirqaku hinaspan chay q'upa ukhupi ch'iqnirqaku. Yuyarqani mana pipas llakiyta nitaq piñakuyta qhawarqanchu. Tukuy hinantin pisi sonqoyasqa, mana kallpayoq tukurqani, tiyaykukuspataq waqarqani.

"Chaynahina waqaspaymi llakiyta rikurkuspa, hatun chinkasqaymanta hinaspa huchaymanta ancha llakisqa kaspay, Diosta yuyarirqani, chaymanta sonqomanta mañakurqani pay yanapayta kachamuwananta. Chaylla punku kicharirqan, huk qhariñataq wasiman yaykurqan; runakunan tukuy lloqsirqanku. Payqa makimpi allpa pichanata apaspa, ventanakunata kicharirqan, hinaspataq allpata q'opatapaspas wasimanta pichayta qallariq."

Payman waqyasqani ama hark'ananta saqepunanpaq, imaraykuchus wakin ancha chanin quri rumi-kuna q'upa chawpipi ch'iqisqa karqan.

Payqa niwarqan: "Ama manchakuychu", payqa "paykunata waqaychaspa uywananpaq" kasqanrayku.

"Chayqa qhipamanqa, hallp'atawan q'upikuna, llulla rumi allinkuna, qollqe monedakuna imitacionninkuna ima pichaspa, llapallan phuyuhinata sayariskanku ventanamanta llusqirqanku, wayrataq apakapusqanku. Chay ch'aqwaypi huk ratullapaq ñawiykunata wichqarqani; kicharispaga, llapa q'upikuna chinkasqaña karqan. Ancha chanin rumi allinkuna, diamantekuna, quriwan qullqi monedakuna ima, wasi hunt'asqa tukuy maypi achkallaña ch'iqnisqa hinaspa masht'asqa kachkarqan."

"Hinaptinqa mesa patapi huk kajunta, ñawpaq kajmantapas aswan hatunta hinaspa aswan sumaqta; hinaspataq joyakunata, diamantekunata, qhullqikunata, maki hunt'api huñuspa, kajunman wisch'uykurqa, mana hukllapas qhiparinankama, mayqen diamantakuna ichaqa huk tupu t'uqsiq puntallamanta mana aswan hatun kaptinpas."

"Chaymantataq waqyawarqan: 'hamuy, qhawariy' nispa."

"Qawasqata qawaspita qawarirqani, ichaqa ñawiykuna chay rikuywan llihipirqanku. Ñawpaq kaq k'anchayninkumanta chunka kuti aswan hatun k'anchaywanmi llihipirqanku. Yuyarirqani

aqo patapi chay mana allin runakunapa chakinwan pichasqa kasqankuta, paykuna ch'eqichispa allpapi sarusqankurayku. Chay qawaspipi sumaq allichasqañam karqanku, sapa hukninmi kikin tiyananpi, mana ima rikuy atina llakiyanpas chay runapa, paymi chayman wikch'umusqa. Kusikuyllamantapuni qapariq kani, hinaspa chay qaparikuymi rikch'achiwarqan.” Early Writings, 81–83.

Qatiq qelqapi rimanakuytaqmi Millerpa musquyninmanta.

Kay qatinqinpaqa William Millerpa iskay ñiqin musquyninpa qallariyninmi, chaytaq James White qillqarqan Millerpa musquyninta Advent Herald nisqapi rikhurichispa.

“Kay musquyqaqaqa willakuyqa Advent Herald nisqapi rikhurqan, iskay watamanta aswan ñawpaqtaña. Chaymanta qhepaman rirqani, chayqa sut'ita reqsichisqa kasqanta ñawpaq kaq iskay kutimusaq Advento experienciachikta, hinaspa Diosqa chay musquyta qorqan ch'iqichisqa oveja ayllupaqa allinniyuq kananpaq.

“Hatun, manchari Señorpa punchawnin qayllamuyta rikuchiq señalkunamantaqa, Diosmi musquykunata churaykurqa. Qhaway Joel 2:28–31; Hechos 2:17–20. Musquykunaqa kimsa hinamanta hamuyta atinman; ñawpaqtaqa, ‘achka llamk'ayraykumanta.’ Qhaway Eclesiastés 5:3. Iskay ñiqinpiqa, supay Satanásqa millay espírituyninwan, llullakuyninwan uraykachisqa runakunaqa, paypa llank'ayninraykumanta musquykunata kapuyta atinman. Qhaway Deuteronomio 8:1–5; Jeremías 23:25–28; 27:9; 29:8; Zacarías 10:2; Judas 8. Kimsan ñiqinpiqa, Diosqa wiñaymanta pacha yachachirqan, kunanpas yachachishanmi llaqtan runakunata aswan utaq pisi musquykunawan, chaykunaqa angelkunapa yanapayninwan Santo Espíritupa ruwasqanraykumanta hamun. Chiqaq kaypa sut'i k'anchayninpi sayaqkunaqa yachanqaku ima p'unchaychus Dios paykunaman musquyta qun chayta; chay hina runakunaqa mana llulla musquykunawan engañasqa kanqakuchu, nitaq pantasqa purichisqa kanqakuchu.”

“Hinaspa nisqani: kunan rimayniykunata uyariychis; qankunapurapi huk profeta kaptinqa, noqa Señor Diosmi rikch'ariykusaq payman rikuy-pi, musquypitaq rimasaq paywan’.” Números 12:6. Jacobpas nirqan: “Señorpa angelninmi musquypi rimawarqan.” Génesis 31:2. “Hinaspa Diosqa musquypi tutapi hamurqan Siriamanta Labánman.” Génesis 31:24. Josépa musquyninkunata ñawiriyichis, [Génesis 37:5–9], hinaspataq Egiptopi hunt'akusqanpa sumaqa willakuyta. “Gabaonpi Señorqa tutapi musquypi rikurqan Salomónman.” 1 Reyes 3:5. Danielpa iskay kaq kapitulumanta hatun ancha importante estatuapas musquypi qosqa karqan, chay hinallataq qanchis kaq kapitulumanta tawa uywakunapas, hukkunapas. Herodes wawa Salvadorta chinkachiyta maskaptinmi Joséqa musquypi willasqa karqan Egiptoman ayqekunanpaq. Mateo 2:13.

“Qhipa p'unchaykunapi pasasqa kanqa, nispa Dios, Espíritu-ya llaqa runa kayman qicharisaq; chaymanta churiykikunapas ususiykikunapas willakuyta rimarinqaku, wayna qharikikunapas rikch'ayninkunata rikusqanku, machu qharikikunataq musquykunata musqunqaku.” Hechos 2:17.”

“Profecíapa qowasqan, musqoykunawan hinaspa rikuykunawan, kaypiqa Santo Espíritupay rurunmi, hinaspa qhepa p'unchaykunapi hinaqa rikuchisqa kananmi allin hunt'asqa, huk señalkama kananpaq. Chayqa evangeliopa iglesianpa huk qowasqanmi.

“Payqa wakintaqta apostolkunata qoran; wakintaqta PROFETAKUNATA; wakintaqta evangelistakunata; wakintaqta michiqkunatawan yachachiqkunata; chay santo runakunapa hunt’asqa kananpaq, ministeriopa llamk’ayninpaq, Cristopa cuerponpa hatarichisqa kananpaq.’ Efesios 4:11–12.”

“Huk Diosmi iglesiapi wakinta churaran, ñawpaqta apostolkunata, iskay ñiqinpiqtaq PROFETAKUNATA,’ nispa, hukninkunapas, 1 Corintios 12:28. ‘Ama pisipachaychikchu PROFECIATAKUNATA.’ 1 Tesalonicenses 5:20. Qhawariychiktaq Hechos 13:1; 21:9; Romanos 7:6; 1 Corintios 14:1, 24, 39. Profetakuna utaq profeciakunaqa Cristoq iglesianpa allin sayariyninpaqmi kanku; hinaspa Diospa siminmanta manam ima pruebatapas apamuyta atinchikchu, paykuna evangelistakuna, pastorkuna, yachachiqkunapas tukukuptinkumanta ñawpaqta tukunanpaq karqanku nispa. Ichaqa, ñisqa huk qichwachaqqa, ‘Ancha achka llulla rikuykuna, musquykunapas karqan, chayraykum mana atinichu ima chay hina kaqpi confianzayta churayta,’ nispa. Chayqa cheqaqmi, Satanásqa llullachisqa rikch’ayninta kanmi. Payqa sapa kutim llulla profetakunata karqan, chayrayku kay qipa p’unchawninpi llullachiywan atipayninpiqa, cheqapuni suyayta atiniku paykunata kananpaq. Chay hina sapaq revelacionkunata mana chaskiqkuna, llullachisqa rikch’aynin kasqanrayku, kikillantaq aswan huk t’aqllapi risaq hina, ñiymampas atinkuman Diosqa manam hayk’aqpas runaman musquypi utaq rikuypi rikuchikurqanchu nispa; imaraykuchus llullachisqa rikch’ayninqa sapa kutim karqan.”

“Musquykunaq rikch’ayninkunaqpas Diosqa runaman rikuchikurqan chay medio nisqapi. Kay mediowanmi profetakunaman rimarqan; profecía nisqa don-ta churaykurqan evangelio iglesiapi kaq donkunapa chawpinpi, hinaspataq musquykunata rikch’ayninkunatawan huñurqan wakin señalkunawan kуска ‘QHIPA P’UNCHAYKUNA’ nisqapa. Amén.

“Yaqa nirqankunapi yuyayniyqa karqan qillqasqa Diospa Siminman hina chaykunata hark’aykunata chinkachinapaq, hinaspataq ñawiriqpa yuyayninta wakichinapaq kay qhipa nisqapaq.” James White.